

Inhoud

<i>Wat je in je neus stopt, groeit heus niet tussen je oren aan</i>	11
1967	
<i>Straks heeft-ie een hypotheek, dan zal hij die rare fratsen wel laten</i>	17
De jaren 70	
<i>Ik geloof toch echt dat hij hiermee zijn geld verdient</i>	65
De jaren 80	
<i>Het enige goede concert is een uitverkocht concert</i>	115
De jaren 90	
<i>Het lijkt hier wel een postkantoor</i>	159
De jaren 0	
<i>In tijden van crisis gaan brood en spelen gewoon door</i>	201
De jaren 10	
Epiloog	224
Dankwoord	227
Verantwoording	228
Namenregister	230

Willems ouders, Piet en Els Venema-Rubens

Het Rubens Dames Ensemble,
'fijne muziek, cabaret en zang'

Met zijn moeder

Zijn tweede verjaardag, 1954

Op het Hertog-Jancollege in Valkenswaard, 1966

‘Willem, waar blijf je? Je moet naar dansles!’ Moeder staat onder aan de trap. Haar ene hand heeft ze als een toeter om haar mond gevouwen, de andere rust op de trapleuning. Haar heup leunt tegen de meterkast, die naast meters en zekeringen ook tientallen condooms herbergt.

Het hele dorp weet daarvan. De meterkast van de Venema’s, die voorraadschuur vol kapotjes en zaaddodende pasta’s, bedient heel Aalst. Als het donker wordt, stappen de mannen op hun fiets. Om de hoek bij huize Venema stappen ze af – de keien voor de deur zouden hun fietsen doen rammelen en de buren laten opkijken. Dat is niet de bedoeling. In het donker sluiten ze naar het huis, kloppen op de deur. Moeder doet open, haar handen druipen van het afwaswater. Soms zijn moeder en vader weg, dan opent de twaalfjarige Willem de deur.

De meterkast bevat voor iedere man wat wils. De slager wil per se condooms van schapendarmen – noem het beroepsdeformatie. Diezelfde slager kijkt moeder overdag met de nek aan. Gesprekken vallen stil zodra zij voor de vitrine met zelfgedraaide worsten en gehaktballen staat. Willem vindt het hypocriet, maar moeder temt zijn ergernis. ‘Ach Willem, ’t is niks. De mensen weten niet beter.’

Want moeder heeft een missie. Hoewel het 1967 is, en actrice Phil Bloom in haar blootje dwars door het tv-programma *Hoepia* huppelt, heeft ze weinig op met de steeds luider wordende roep om seksuele vrijheid. De anticonceptiepil is sinds drie jaar in Nederland te verkrijgen, maar zij distantieert zich

van de wijze waarop sommige vrouwen het ding gebruiken: als excuus voor ongebreidelde seks, nu ook voor vrouwen!

Nee, de kapotjes, pasta's en pillen in de meterkast dienen slechts één doel: ze moeten de ongewenste zwangerschappen onder tieners en de geboorte van debieltjes op het incestueuze Brabantse platteland tegengaan. Vader en moeder zijn echte PvdA'ers. Hun geloof in de maakbare samenleving is groot.

12 'Willem! Dansles! Wiillemm!' Boven stommelt de jongen door zijn kamer. Hij werpt een laatste blik in de spiegel, smeert een beetje spuug op z'n hand, strijkt met een routineus gebaar een weerbarstige haarlok plat. Dan rent hij de trap af.

Buiten springt hij op zijn fiets. Een enkele jongen in het dorp heeft een brommer, Willem niet. Hij moet op de fiets naar Eindhoven, iedere zondagmiddag, naar dansschool Need. Tenminste, dat heeft hij zijn ouders wijsgemaakt. In werkelijkheid is Willem maar drie keer naar de dansschool geweest. Moest-ie de quickstep leren. Vond-ie niks aan. Aan het eind van de derde les mochten de jongens en meisjes beatdansen. Vond-ie geweldig. De lok die hij thuis nog zo keurig aan zijn hoofd had geplakt, zwiepte ervan in het rond.

Na afloop weet een van de jongens te vertellen dat er even verderop, bij beat-inclub Carlton, de hele zondagmiddag wordt gedanst op beatmuziek. Een week later stapt Willem zoals iedere zondag op de fiets, alleen slaat hij deze keer rechtsaf. Onderweg moffelt hij de stropdas in zijn jaszak.

Als hij bij Carlton aankomt, staat de kraag van zijn auberginekleurig overhemd brutaal open en hangt het bijkleurende jasje met lichtpaarse strepen losjes om zijn schouders. Eigenlijk droomt hij van een outfit als Brian Jones van The Rolling Stones, die in velours broeken en geborduurde colbertjes, in overhemden met ruches en jassen met bontkragen door het leven gaat, maar daar kan hij in Aalst niet mee over straat.

Willem is gek van The Rolling Stones. Al zijn agenda's beplakt hij met hun foto's. Eén keer maakt hij een fout: in het

schooljaar 1965-1966 prijkt die andere Britse band, The Beatles, op de voorkant van zijn agenda. Maar al gauw heeft hij genoeg van die braveriken met hun smalle stropdasjes, bloempotkapsels en temerige liedjes. Al zal hij altijd een zwak houden voor John Lennon.

Ten tijde van het eerste optreden van The Rolling Stones in Nederland, in 1964 in het Haagse Kurhaus, is Willem twaalf jaar, te jong om een popconcert te bezoeken. Maar thuis verslindt hij de verhalen in *Het Vrije Volk* over rondvliegende flessen en stoelpoten en de tientallen agenten die de zaal uiteindelijk ont-ruimen. De Stones belichamen Willems hang naar een onaan-gepast bestaan.

13

Die hang is hem in 1967 nog niet aan te zien. Op zijn wan-gen prijkt een flinke blos, zo'n hoogrode kleur die is voorbe-houden aan Hollandse jongens op het platteland. Zijn haren zijn rond geknipt. Pas twee jaar later zal hij besluiten niet meer naar de kapper te gaan. Nooit meer.

Twee dingen in zijn gezicht verontrusten. Zijn doorlopende wenkbrauwen geven hem een donker voorkomen. En dan zijn er die ogen. Al op vijftienjarige leeftijd heeft Willem een 'wie maakt me wat'-blik. Die blik gaat nooit meer weg.

Op de middelbare school echter is hij een gewone jongen – niet de provocerende poppromotor die hij later zal worden. Dan heeft hij Emmylou Harris nog niet naar zijn huisarts ge-bracht, en Kurt Cobain nog niet uit de speakertoren getrok-ken; heeft hij nog geen heroïne geregeld voor Nico van The Velvet Underground, of hoeren voor John Cale; is hij nog geen mededirecteur van concertgigant Mojo en is hij nog niet de laan uitgestuurd bij datzelfde Mojo – met 1,2 miljoen gulden op zak. Dan heeft hij de herrieschoppers op Lowlands nog niet in een Fries weiland achtergelaten, en heeft hij op dat-zelfde Lowlands nog niet duizenden mensen op de banken gekregen met een dwerg en een stel topless Marsipulami's. Is hij nog niet meegezogen in Marco Borsato's faillissement en

heeft hij nog niet samen met Guus Meeuwis het meeste bier ooit tijdens een concert in de Royal Albert Hall verkocht.

Dat hij op het schoolplein niet over het hoofd wordt gezien, heeft te maken met de inhoud van de meterkast. Willem steelt condooms uit de kast om ze te verkopen aan de jongens in zijn klas.

14 Aangekomen bij Carlton bluft Willem zich naar binnen. Binnen is een bar met drank en een podium met meisjes ervoor. Maar Willem kijkt vooral naar de posters aan de muren. Hier treden alle bands op die hij thuis, op zijn kamertje, draait: Brainbox, The Buffoons, Cuby & the Blizzards, Q65 en de Belgische zanger Ferre Grignard.

Net als de meeste jongens in Aalst heeft Willem een platen-speler. Logisch, want hun vaders werken bij Philips. Willems grootvader heeft de ambachtsschool gedaan en als hij wordt aangenomen bij Philips, verhuist het hele gezin van het communistische Oude Pekela in Groningen naar het katholieke Eindhoven in Brabant. Zijn zoon, Willems vader, gaat ook aan het werk bij Philips waar hij opklimt tot voorman van een afdeling waar materialen worden ontvet. Philips is zijn leven – en wordt zijn dood. Twee jaar na zijn vervroegde pensionering overlijdt hij aan kanker. Later blijkt dat het merendeel van de werknemers van de afdeling ‘ontvetten’ aan dezelfde soort kanker sterft.

In huize Venema is veel van Philips: gloeilampen, radio en de pick-up natuurlijk. Op zaterdagmiddag gaat het gezin regelmatig naar de Philips-personeelswinkel. Daar koopt Willem zijn eerste single: ‘The Sunshine of Your Shadow’ van de Drentse bluesformatie Cuby & the Blizzards. Pianist Rob Hoeké is een van de artiesten op het Philips-label. De eerste elpee die Willem van zijn eigen geld koopt is *Revolution* van de ruwe, ruige Haagse band Q65.

Van opa van moederskant krijgt hij het liedje ‘Norman’ van de Amerikaanse zangeres Sue Thompson en een langspeler

van Yodelin' Slim Clark cadeau, een Amerikaanse artiest die, nou ja, jodelt. Grootvader heeft een muziekwinkel in Eindhoven, aan de Dommelstraat, waar hij instrumenten en bladmuziek verkoopt. Zijn dochter, Willems moeder, staat achter de toonbank. Tot aan haar trouwdag – dan moet ze stoppen, dat is gewoon in die tijd. De alcoholische broer van opa speelt accordeon; in zijn vrije tijd vrolijken hij en andere familieleden bruiloften en partijen op: 'Het Rubens Dames Ensemble, fijne muziek, cabaret en zang'.

En nu hangt hier een poster van Cuby & the Blizzards. Op dat moment verruilt hij dansschool Need definitief voor beatclub Carlton. Alleen, thuis durft hij dat niet te vertellen. En dus doet zich iedere zondag hetzelfde ritueel voor. Moeder die onder aan de trap staat en roept: 'Willem, je moet naar dansles!' Willem die voor de spiegel zijn laatste rondje draait. De fietstocht naar Eindhoven, de bands, de fietstocht terug. Moeder, die hem bij de deur opwacht. 'Hoe kan dat nu Willem, de dansles is allang afgelopen!' Het gestamelde excuus: 'Ik ben nog even met Kees meegegaan.' De vrees dat moeder morgen Kees' moeder bij de slager tegenkomt.

15

De eerste groep die Willem in Carlton ziet is, godbetert, The Golden Earrings. De latere zanger Barry Hay zal hem in 2003 woedend uitmaken voor kampcommandant, zegt Willem. Hay verdenkt hem ervan jarenlang de komst van de rockgroep naar Pinkpop eigenhandig te hebben tegengehouden.

Willem ontkent. Weliswaar leidt hij vanaf midden jaren tachtig de Commissie Programmering van Pinkpop, 'maar de andere programmeurs in die commissie wilden de Earring ook niet. Er waren betere, nieuwere bands voorhanden.' Barry Hay denkt daar heel anders over.

Willem kan er niet mee zitten. Sterker, hij vindt het leuk, is er trots op. Willem provoceert, overal en altijd. Bij gebrek aan rotzooi zal hij die zelf wel trappen. Zit iedereen in de kleedkamer verveeld op z'n telefoon te kijken, dan gooit hij de deur

wijd open. Slaait-ie mensen hard op hun schouder. Toetert-ie in hun oor. Vertelt-ie een onthullende anekdote. Maakt-ie een kutopmerking.

16 Willem is verliefd op chaos. Hij doet alles om de zaak te ontregelen. En als het dan zover is, gaat hij aan de kant staan kijken, naar het pandemonium dat zich voor zijn ogen ontvouwt. In de popmuziek, waar ego's tot in de hemel reiken, de drugs talrijk zijn en de gedachten daardoor paranoïde; waar fatsoen wordt afgedaan als burgerlijk, en seks en overspel worden gezien als onderdeel van de bedrijfscultuur, daar gaan de remmen dan los.

Veel mensen vergeven het hem. Je hebt snel ruzie met Willem en dan kan het hard gaan, ongemeen hard, maar hij houdt met weinigen echt ruzie, zeggen ze. Willem, zeggen ze ook, moet je met een korrel zout nemen. Maar sommigen kunnen het zoutvat niet vinden. Barry Hay is er zo een. Hij wil nooit meer iets met Willem te maken hebben.

En Willem? Die haalt grinnikend zijn schouders op. 'Barry Hay? Ik heb al zo vaak gezegd: wat je in je neus stopt, groeit heus niet tussen je oren aan.'

*Straks heeft-ie een hypotheek, dan zal
hij die rare fratsen wel laten*
De jaren 70

THIS BAND WILL BE ENORMOUS –
I've just signed them

THIS BAND IS REALLY BIG IN ITALY –
They're not worth a light in the U.K.

MY ROSTER IS SMALL BUT BEAUTIFUL –
No-one else will sign with me

GENERALLY AVAILABLE –
I can't book them anywhere

(Uit het *Handy Agent's Phrase Book*)